

DDT, DDE, DDD (TDE)

Expozice populace isomerům DDT a jeho analogům (DDD, DDE) je zjišťována od roku 1994. Podrobné informace o monitoringu jsou uvedeny v publikacích Státního zdravotního ústavu v Praze, popisujících dietární expozici člověka v ČR (Ruprich aj., 1995 – 2010).

Analytické údaje :

V období 2010/2011 bylo analyzováno 220 tzv. reprezentativních kompozitních vzorků (jeden průměrný spotřební koš potravin pro ČR), které reprezentovaly 205 druhů potravin v podobě 3696 individuálních vzorků. Meze stanovitelnosti analytické metody se pohybovaly, v závislosti na povaze matrice a metody, v rozmezí :

Látka	Anal. metoda	Minimální LoQ	Maximální LoQ	Jednotka
p,p'DDT	B	0.002	0.080	ug/kg
o,p DDT	B	0.002	0.080	ug/kg
p,p'DDD	B	0.002	0.080	ug/kg
o,p DDD	B	0.002	0.080	ug/kg
p,p'DDE	B	0.002	0.080	ug/kg
o,p DDE	B	0.002	0.080	ug/kg

Charakter reziduí : p,p'DDT = p,p'DDT, CAS 50-29-3, o,p DDT = o,p DDT, CAS 789-02-6, p,p'DDD = p,p'DDD (TDE), CAS 72-54-8, o,p DDD (TDE) = o,p DDD, CAS 53-19-0, p,p'DDE = p,p'DDE, CAS 72-55-9, o,p DDE = o,p DDE, CAS 3424-82-6.

Charakterizace nebezpečí :

Nekarcinogenní efekt :

- Pro sumu p,p'DDT + p,p'DDD (TDE) byla určena limitní expoziční dávka JECFA FAO/WHO (CA, 1995) v podobě ADI (1984) ve výši 0.020 mg / kg t.hm. / den.
- Pro p,p'DDT byla určena RfD US EPA (IRIS 2012, poslední revize hodnoty - 1996) ve výši 0.0005 mg / kg t.hm. / den.

Karcinogenní efekt :

- OSF pro p,p'DDT (IRIS 2012, poslední revize hodnoty - 1991) byl stanoven ve výši 3.4 E-01.
- OSF pro p,p'DDD (IRIS, 2012, poslední revize hodnoty - 1988) byl stanoven ve výši 2.4 E-01.
- OSF pro p,p'DDE (IRIS, 2012, poslední revize hodnoty - 1988) byl stanoven ve výši 3.4 E-01.

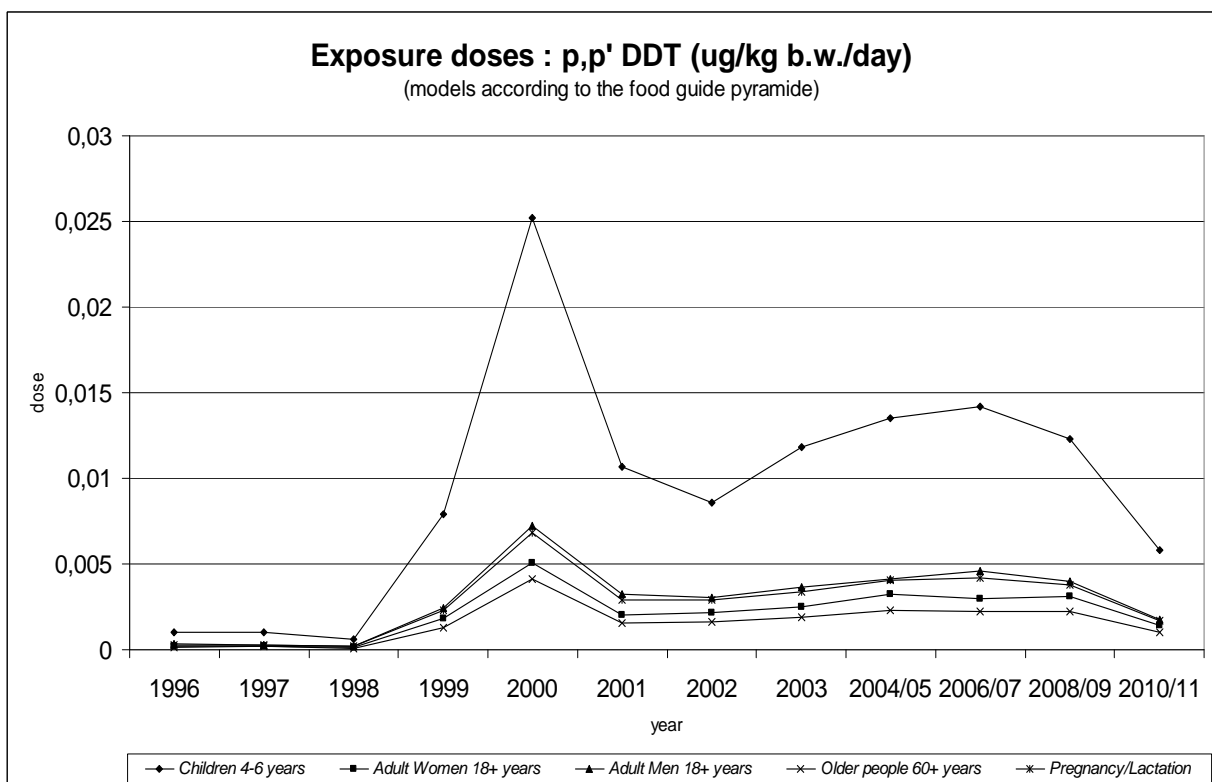
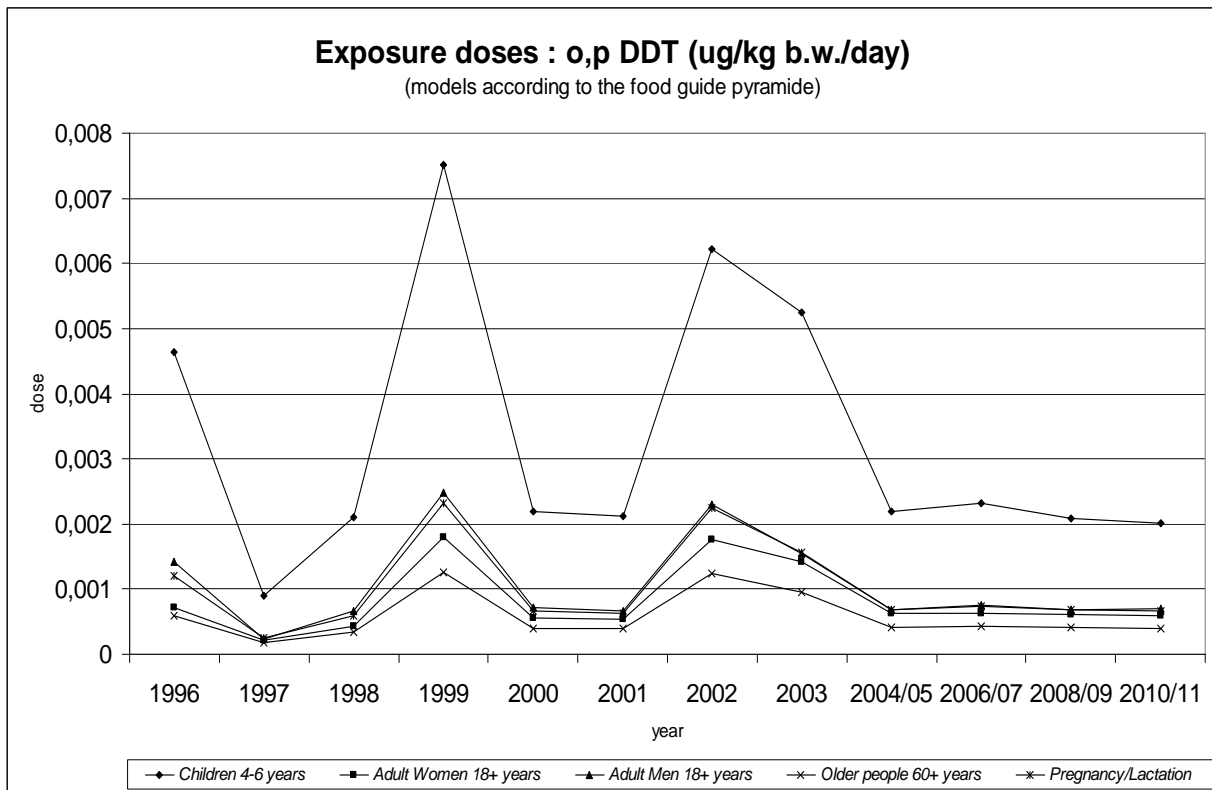
Další limitní expoziční dávky nejsou v současnosti dostupné.

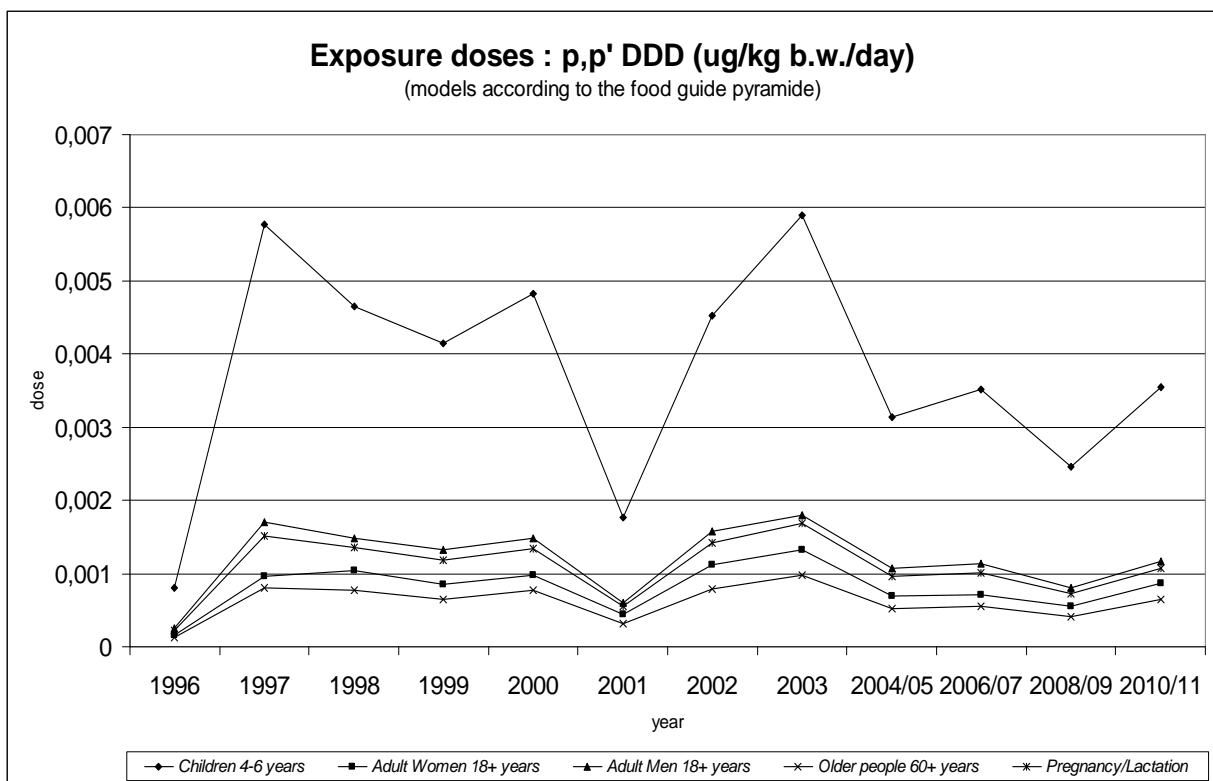
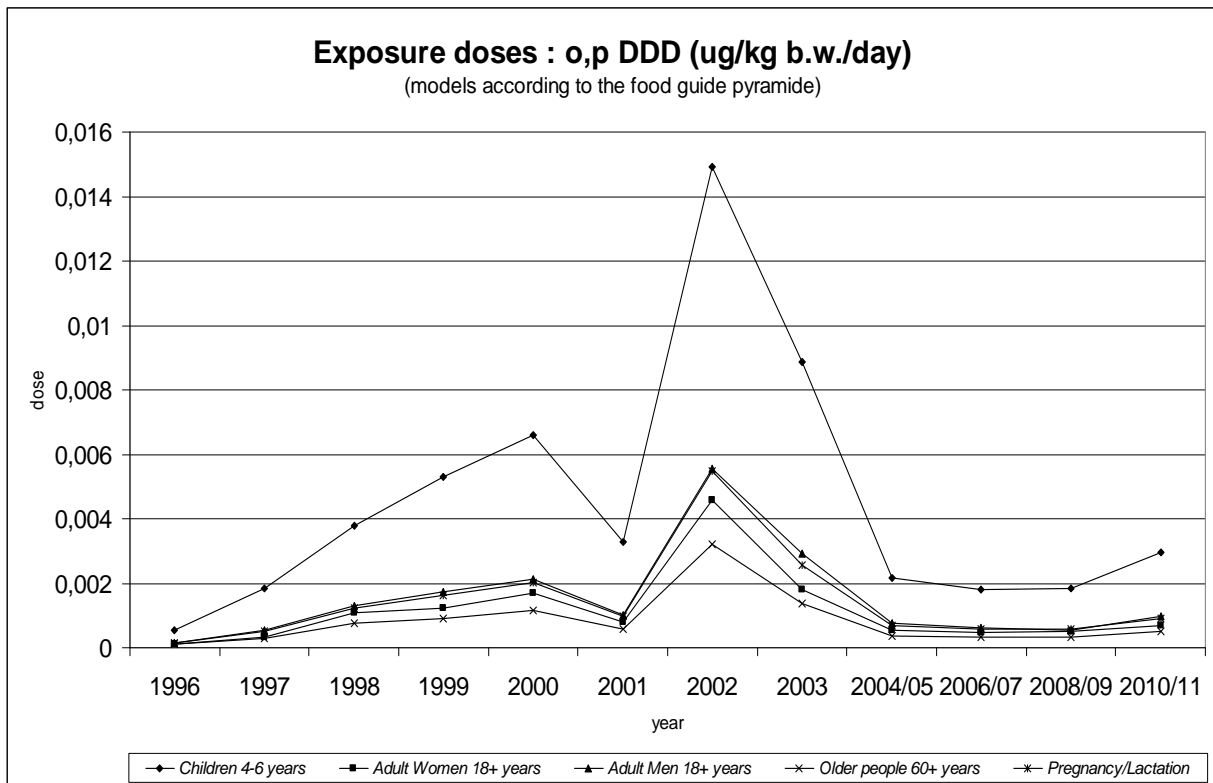
Hodnocení expozice :

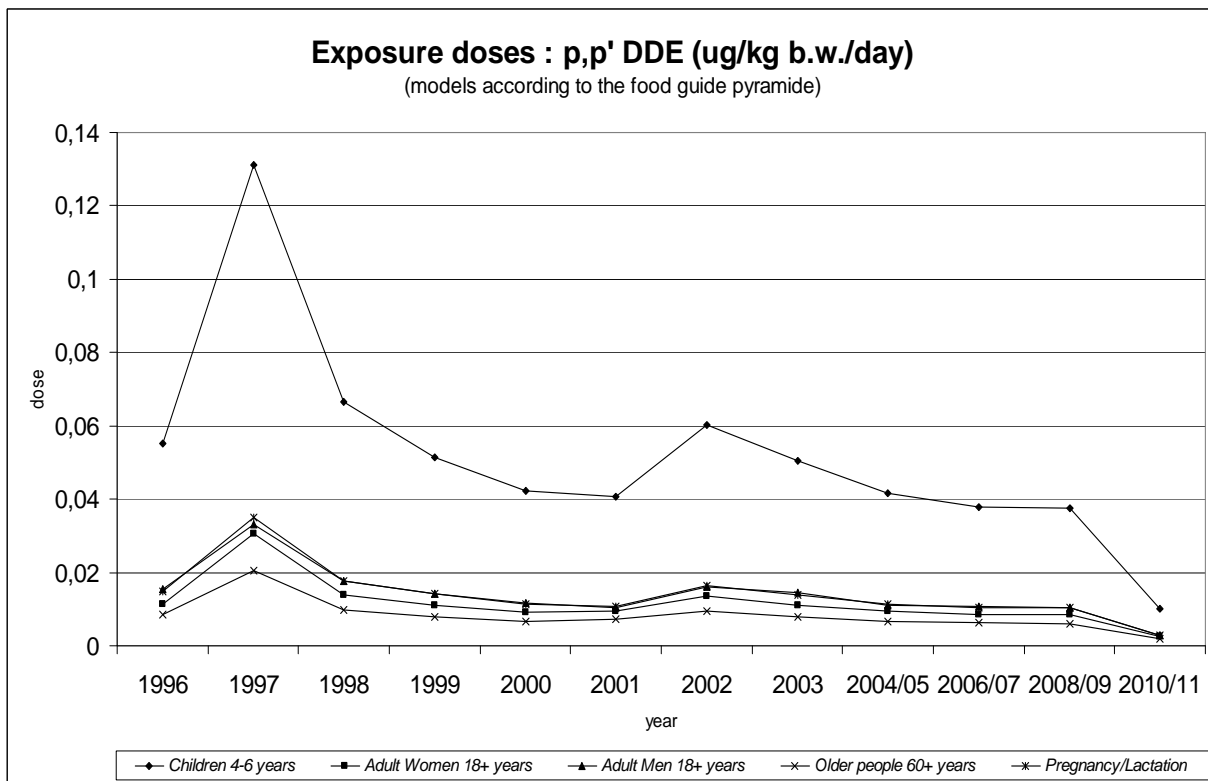
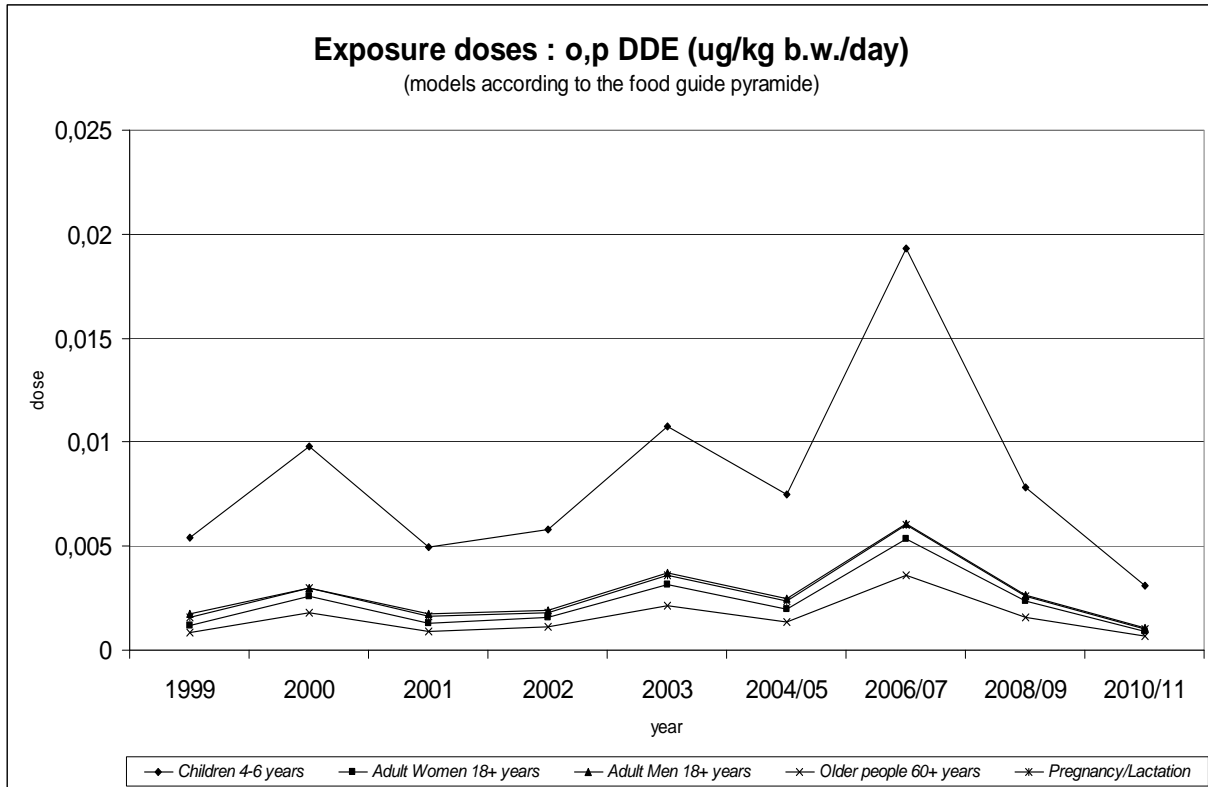
- V žádném ze 4 sledovaných regionů v ČR nebyla překročena žádná z výše definovaných limitních expozičních dávek pro nekarcinogenní efekt.
- Při hodnocení průměrné expoziční dávky p,p'DDT pro populaci v ČR byla zjištěna dávka na úrovni 0.7 % RfD US EPA.
- Odhad průměrné expoziční dávky pro sumu p,p'DDT + p,p'DDD činil méně než 0.1 % limitní expoziční dávky JECFA FAO/WHO.

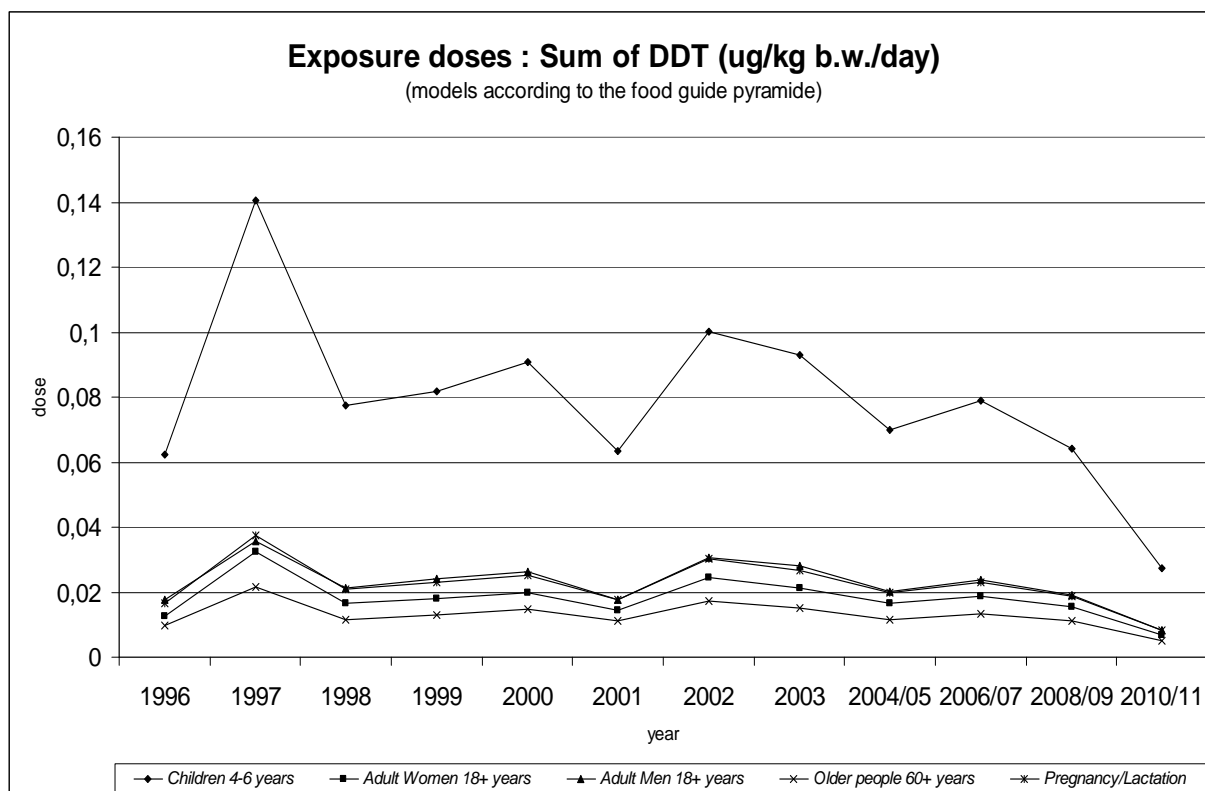
Trend expozičních dávek :

Ve sledovaném období byl vývoj expozičních dávek relativně příznivý. Zjištěné hodnoty expozic jsou nízké. Následující grafy popisují situaci ve vývoji expoziční dávky pro p,p'DDT, o,p DDT, p,p'DDD, o,p DDD, p,p'DDE a o,p DDE, pomocí modelu doporučených dávek potravin.

Významné expoziční zdroje :

Mezi zdroje expoziční dávky patřily především komodity živočišného původu. Za pozornost stojí výskyt v rybách a rybích výrobcích. Zaznamenán byl i výskyt v mase a masných výrobcích. Přetrvávajícím zdrojem je i mléčný tuk.

Charakteristika rizika a závěry pro řízení zdravotních rizik :

DDT, DDD, DDE nepředstavovaly z hlediska výše expozice vážnější zdravotní riziko pro populaci. Kontrola by měla být zachována u dovozů a namátkově i u tuzemských potravin.

Výběr 10 nejvyšších sumárních analytických záchytů v období 2010/2011 po přepočtu na hodnotu „jak nakoupeno“ : n = 220 (160 pozitivních)

Suma DDT (= DDT + DDD + DDE)

Region	Rok	C	C(sd)	Jednotka	Název
R	2011	27,87	0,99	ug/kg	RYBY SLADKOVODNI
R	2010	8,30	1,41	ug/kg	RYBY MARINOVANE
R	2010	7,93	0,05	ug/kg	RYBY SLADKOVODNI
R	2011	7,32	1,25	ug/kg	MASLO
R	2010	7,13	0,00	ug/kg	MASLO
R	2011	6,84	1,56	ug/kg	SMETANA KYSANA
R	2011	3,89	0,43	ug/kg	KONZERVY RYBI
R	2010	3,24	0,03	ug/kg	SADLO VEPROVE
R	2010	2,98	0,68	ug/kg	KONZERVY RYBI
R	2011	2,98	0,73	ug/kg	RYBY MARINOVANE

p,p' DDT (82 pozitivních)

Region	Rok	C	C(sd)	Jednotka	Název
R	2011	4,64	0,66	ug/kg	SMETANA KYSANA
R	2011	2,01	1,25	ug/kg	MASLO
R	2011	1,46	0,98	ug/kg	RYBY SLADKOVODNI
R	2010	1,23	0,03	ug/kg	SADLO VEPROVE
R	2010	1,16	0,62	ug/kg	SALATY LAHUDKOVE
R	2010	1,12	0,00	ug/kg	SALAMY TRV. FERMENTOVANE
R	2011	0,97	0,16	ug/kg	MASO VEPROVE BOK
R	2010	0,91	0,30	ug/kg	KONZERVY RYBI
R	2010	0,84	0,05	ug/kg	RYBY SLADKOVODNI
R	2011	0,79	0,00	ug/kg	SMETANA

o,p DDT (37 pozitivních)

Region	Rok	C	C(sd)	Jednotka	Název
R	2010	1,69	0,04	ug/kg	RYBY MARINOVANE
R	2010	0,48	0,10	ug/kg	RYBY UZENE
R	2011	0,33	0,00	ug/kg	RYBY MARINOVANE
R	2011	0,29	0,12	ug/kg	RYBY UZENE
R	2011	0,29	0,18	ug/kg	KAKAO
R	2011	0,28	0,12	ug/kg	OPLATKY
R	2011	0,26	0,07	ug/kg	TESTOVINY
R	2011	0,23	0,12	ug/kg	SALAM TOCENY
R	2011	0,20	0,05	ug/kg	ZELENINA CIBULOVA
R	2010	0,19	0,06	ug/kg	SALATY LAHUDKOVE

p,p' DDD (36 pozitivních)

Region	Rok	C	C(sd)	Jednotka	Název
R	2011	10,95	0,00	ug/kg	RYBY SLADKOVODNI
R	2010	4,11	0,00	ug/kg	RYBY SLADKOVODNI
R	2010	1,50	0,28	ug/kg	RYBY MARINOVANE
R	2011	1,07	0,32	ug/kg	KONZERVY RYBI
R	2011	0,86	0,47	ug/kg	SMETANA KYSANA
R	2010	0,74	0,00	ug/kg	ZELENINA CIBULOVA
R	2010	0,73	0,00	ug/kg	MASLO
R	2010	0,71	0,14	ug/kg	KONZERVY RYBI
R	2010	0,52	0,00	ug/kg	SADLO VEPROVE
R	2011	0,52	0,00	ug/kg	MASLO

o,p DDD (44 pozitivni)

Region	Rok	C	C(sd)	Jednotka	Název
R	2011	7,83	0,00	ug/kg	RYBY SLADKOVODNI
R	2010	2,65	0,00	ug/kg	RYBY SLADKOVODNI
R	2010	1,74	0,00	ug/kg	VYROBKY CUKRARSKE
R	2011	1,42	0,00	ug/kg	KONZERVY RYBI
R	2011	0,62	0,00	ug/kg	RYBY MARINOVANE
R	2011	0,38	0,00	ug/kg	OPLATKY
R	2010	0,37	0,00	ug/kg	SALATY LAHUDKOVE

R	2010	0,27	0,00	ug/kg	TUKY ZTUZENE
R	2010	0,24	0,00	ug/kg	MASO KURECI
R	2011	0,24	0,00	ug/kg	SPEKACKY

p,p' DDE (123 pozitivních)

Region	Rok	C	C(sd)	Jednotka	Název
R	2011	7,50	0,00	ug/kg	RYBY SLADKOVODNI
R	2010	6,01	0,00	ug/kg	MASLO
R	2010	5,11	1,09	ug/kg	RYBY MARINOVANE
R	2011	4,49	0,00	ug/kg	MASLO
R	2010	1,77	0,00	ug/kg	MASLO POMAZANKOVE
R	2011	1,75	0,00	ug/kg	MASLO POMAZANKOVE
R	2010	1,49	0,00	ug/kg	SADLO VEPROVE
R	2011	1,45	0,23	ug/kg	SYRY S PLISNI NA POVRCHU
R	2011	1,40	0,10	ug/kg	KONZERVY RYBI
R	2010	1,36	0,24	ug/kg	KONZERVY RYBI

o,p DDE (55 pozitivních)

Region	Rok	C	C(sd)	Jednotka	Název
R	2010	0,73	0,00	ug/kg	ZELENINA CIBULOVA
R	2010	0,50	0,00	ug/kg	MARGARINY
R	2011	0,42	0,00	ug/kg	ZELENINA CIBULOVA
R	2010	0,39	0,00	ug/kg	MASLO
R	2011	0,37	0,00	ug/kg	MASO SLEPICI
R	2010	0,34	0,00	ug/kg	RYBY SLADKOVODNI
R	2011	0,30	0,00	ug/kg	MASLO
R	2010	0,29	0,03	ug/kg	VEJCE
R	2011	0,29	0,00	ug/kg	OPLATKY
R	2011	0,24	0,00	ug/kg	SALAMY TRV. FERMENTOVANE